

Το καλοκαίρι, δέκα καράβια των Συρακουσίων κι άλλα τόσα των Λοκρών πήγαν στη Μεσσήνη της Σικελίας όπου τους είχαν καλέσει οι κάτοικοι και κατέλαβαν την πολιτεία. Έτσι αποστάτησε η Μεσσήνη από τους Αθηναίους.

Ο κύριος λόγος που έκανε τους Συρακούσιους να ενεργήσουν ήταν ότι η Μεσσήνη εθεωρείτο το κλειδί της Σικελίας και φοβόνταν μήπως κάποτε οι Αθηναίοι την κάνουν ορμητήριό τους και, από εκεί τους χτυπήσουν με μεγαλύτερες δυνάμεις. Τους Λοκρούς τους εξώθησε η έχθρα τους για τους Ρηγίνους, τους οποίους έτσι θα μπορούσαν να πολεμούν και από στεριά και από θάλασσα. Γι' αυτό και είχαν κάνει, ταυτόχρονα, εισβολή με όλο τους το στρατό στο έδαφος των Ρηγίνων, για να τους εμποδίσουν να στείλουν στρατό στη Μεσσήνη. Τους παρακίνησαν σ' αυτό και οι φυγάδες απ' το Ρήγιο που είχαν καταφύγει κοντά τους. Το Ρήγιο βρισκόταν από καιρό σ' εμφύλιο πόλεμο και δεν ήταν σε θέση ν' αντισταθεί στους Λοκρούς οι οποίοι, γι αυτό, έκαναν τις επιθέσεις τους αδίστακτα. Αφού ερήμωσαν τη γη οι Λοκροί αποσύρθηκαν, αλλά τα καράβια τους έμειναν στη Μεσσήνη. Ετοιμάζαν, άλλωστε, κι άλλα καράβια ώστε, έχοντας τη Μεσσήνη για ορμητήριο, να κάνουν από εκεί τις επιδρομές τους.

Οι Συρακούσιοι και οι σύμμαχοί τους μετακίνησαν στη Μεσσήνη (την οποία φρουρούσαν καράβια τους) και τον υπόλοιπο στόλο τους και την έκαναν βάση για τις επιχειρήσεις τους. Τους παρακινούσαν στις επιχειρήσεις αυτές κυρίως οι Λοκροί, από μίσος εναντίον του Ρηγίου. Είχαν κάνει εισβολή στο έδαφός του με όλες τους τις δυνάμεις. Οι Συρακούσιοι είχαν σκοπό να προκαλέσουν ναυμαχία, επειδή έβλεπαν ότι οι Αθηναίοι είχαν εκεί λίγα καράβια και είχαν πληροφορηθεί ότι η κύρια δύναμη του στόλου που έπρεπε να έρθει ήταν καθηλωμένη στον αποκλεισμό της Σφακτηρίας. Είχαν την ελπίδα ότι αν, νικούσαν τους Αθηναίους σε ναυμαχία, θα μπορούσαν, με επίθεση από στεριά και θάλασσα να κυριέψουν εύκολα το Ρήγιο. Η θέση τους τότε θα ήταν πολύ ισχυρή, αφού η απόσταση από το Ρήγιο έως τη Μεσσήνη είναι τόσο μικρή, ώστε οι Αθηναίοι δε θα μπορούσαν πια να έχουν βάση επιχειρήσεων το Ρήγιο ούτε να ελέγχουν τον πορθμό.

Στον πορθμό αυτό, αναγκάστηκαν, ένα βράδυ, να ναυμαχήσουν οι Συρακούσιοι και οι σύμμαχοί τους με περισσότερα από 30 καράβια για να βοηθήσουν ένα εμπορικό τους που προσπαθούσε να περάσει. Αντιμετώπισαν 16 αθηναϊκά καράβια και 8 του Ρηγίου. Νικήθηκαν από τους Αθηναίους, έχασαν ένα καράβι και γύρισαν όσο μπορούσαν πιο γρήγορα στα στρατόπεδά τους, το ένα στη Μεσσήνη και το άλλο στην ακτή του Ρηγίου. Ενώ γινόταν η ναυμαχία, είχε πέσει η νύχτα. Μετά από το πάθημα αυτό, οι Λοκροί έφυγαν από το έδαφος των Ρηγίνων και τα καράβια των Συρακουσίων και των συμμάχων τους συγκεντρώθηκαν και πήγαν ν' αράξουν στην Πελωρίδα της Μεσσήνης, όπου πήγε κι ο στρατός τους. Οι Αθηναίοι και οι Ρηγίνοι πλησίασαν κατά κεί, είδαν ότι τα καράβια ήταν αδειανά και έκαναν επίθεση.

Έχασαν, όμως, ένα καράβι τους που πιάστηκε από σιδερένια αρπάγη. Το πλήρωμέ του σώθηκε κολυμπώντας. Μετά από συτό, οι Συρακούσιοι μπήκαν στα καράβια τους κ' ενώ προχωρούσαν πολύ κοντά στην παραλία με τα καράβια που τα τραβούσαν από τη στεριά με σκοινιά, οι Αθηναίοι έκαναν πάλι επίθεση κ' έχασαν και δεύτερο καράβι, γιατί οι Συρακούσιοι πρόλαβαν κ' έκαναν αιφνιδιαστικό ελιγμό προς τ' ανοιχτά και τους χτύπησαν με έμβολο. Και στη ναυμαχία και στη μετακίνησή τους κοντά στην παραλία, υπερτέρησαν οι Συρακούσιοι κ' έτσι μπόρεσαν να φτάσουν στη Μεσσήνη.

Οι Αθηναίοι πήγαν μετά στη Καμάρινα, επειδή πληροφορήθηκαν ότι ο **Αρχίας** και οι οπαδοί του είχαν σκοπό να προδώσουν και να παραδώσουν την πολιτεία στους Συρακούσιους. Ταυτόχρονα οι Μεσσήνιοι εκστρατεύσαν μ' όλο τους το στρατό και το συμμαχικό ναυτικό εναντίον της γειτονικής Νάξου της Χαλκιδικής. Την πρώτη μέρα ανάγκασαν τους Ναξίους να κλειστούν στα τείχη τους και ρήμαξαν την ύπαιθρο. Την επομένη ο στόλος πήγε στις εκβολές του ποταμού Ακεσίνη και ρήμαξαν κ' εκεί τη γη, ενώ ο στρατός τους έκανε επίθεση εναντίον της πολιτείας. Αλλά, στο μεταξύ, οι Σικελοί κατέβηκαν από τα γύρω βουνά τους για να χτυπήσουν τους Μεσσήνιους. Οι Νάξιοι αναθάρρησαν όταν τους είδαν και, φωνάζοντας μεταξύ τους ότι ήσαν Λεοντίνοι και οι άλλοι Έλληνες που έρχονταν να τους βοηθήσουν, έκαναν αιφνιδιαστική έξοδο κ' έπεσαν επάνω στους Μεσσήνιους. Τους νίκησαν και σκότωσαν περισσότερους από χίλιους. Οι υπόλοιποι μπόρεσαν να διαφύγουν στη Μεσσήνη με πολλή δυσκολία, γιατί στο δρόμο τους χτύπησαν οι βάρβαροι και σκότωσαν τους περισσότερους. Ο στόλος γύρισε στη Μεσσήνη, διαλύθηκε και τα καράβια πήγαν στις βάσεις τους. Οι Λεοντίνοι και οι σύμμαχοί τους, μαζί με τους Αθηναίους, κίνησαν αμέσως εναντίον της Μεσσήνης που την νόμιζαν εξαντλημένη. Έκαναν επίθεση, οι Αθηναίοι με το στόλο τους στο λιμάνι και με το πεζικό στην πολιτεία. Οι Μεσσήνιοι, όμως, και μερικοί Λοκροί οι οποίοι, μετά τη καταστροφή που έπαθαν στη Νάξο, είχαν μείνει εκεί με αρχηγό τον

Δημοτέλ
η, έκαναν αιφνιδιαστική έξοδο εναντίον των Λεοντίνων, τους νίκησαν και σκότωσαν πολλούς. Οι Αθηναίοι, βλέποντας τι γινόταν, κατέβηκαν απ' τα καράβια τους, έκαναν επίθεση εναντίον των Μεσσηνίων που δεν είχαν κρατήσει την τάξη τους και τους ανάγκασαν να κλειστούν πάλι στα τείχη τους. Οι Αθηναίοι γύρισαν στη συνέχεια στο Ρήγιο. Μετά απ' αυτά οι Έλληνες της Σικελίας εξακολούθησαν τις μεταξύ τους εχθροπραξίες, χωρίς όμως να συμμετέχουν οι Αθηναίοι.